

кожного народу дасть нам всім змогу відновити втрачені фрагменти із космічних знань, що були дані на початку історії людства [5].

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Кара-Васильєва Т. У країнська вишивка / Т. Кара-Васильєва, Чорноморець А. – 2-ге вид., стер. – К. : Либідь, 2005. – 160 с.; іл.
2. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. – Т. 1. – Львів : Афіша, 2000. – 364 с.
3. Гасюк Є.О. Художнє вишивання / Є.О. Гасюк, М.Г. Степан. – К. : Вища школа, 1987. – 247 с.
4. Шевченко Є. Українська народна вишивка / Є. Шевченко. – К. : Артанія, 1999. – 351 с.
5. http://art-time.at.ua/index/simvolika_geometrichnikh_ornamentiv/0-292

*Анастасія Ткаченко
(Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ КОЛЬОРОВОЇ ГАМИ ВИШИВАНОК ПОЛТАВЩИНИ

Художні вишивки Полтавщини багатогранні за технікою виконання, формами узору, логікою побудови. Для полтавських сорочок характерні такі шви: хрестик, плутаний хрестик, подвійний прутик, зубчики, мережка, прутикова мережка, вирізування, лиштва, виколювання, довбана, верхоплут, ляхівка в один і більше рядів, пухлики, ланцюжки та інше. Узори виконуються окремими швами і поєднанням кількох швів. Мистецьки, з високим художнім смаком поєднані шви утворюють дуже гарні узори. Так, поєднання лиштви з мережками або вирізуванням дає один із найдосконаліших художньо типів вишивки, що був особливо поширений на Полтавщині.

Сорочки на Полтавщині вишиваються головним чином білими нитками, дуже рідко червоними або сірими. Манішки білих сорочок у старих зразках прикрашалися білим візерунком, виконаним гладдю. Візерунок обводився чорними або кольоровими смугами. Техніка вишивання – шов «уперед голкою», шов «за голкою». Для Полтавщини характерні такі шви: хрестик, плутаний хрестик, подвійний прутик, зубчики, мережка, прутикова мережка, вирізування, виколювання та ін. узори виконуються окремими швами і поєднанням кількох швів. [1, с.89]

Жіноча сорочка

На Полтавщині сорочки власного коміра не мали, замість нього виріз збирався складочками або «пухликами» та обшивався тоненькою полотняною «стюжкою». Рукава були широкі, а нижній край збирали та вшивали в «чохлу». Жіночі сорочки вишивалися переважно білими та «сировими» нитками. Візерунки були на вставках, рукавах та пелені. В сорочках переважали геометричні чи рослинні геометризовані мотиви. За технікою виконання візерунки розподілялися приблизно на: вставки лиштвою або вирізуванням з лиштвою, рукава – вирізуванням, а пелена пруткуванням або мережкою. Часто траплялося, що вся сорочка вишита

лиштвою. Зустрічалися сорочки, де поряд з лиштвою до білої нитки додавали кольорову, переважно червону, а іноді вся сорочка вишивалася кольоровою ниткою. В таких випадках уставки та пелена вишивалися занизуванням, а рукава лиштвою. З кольорів найбільш поширеними були чисто червоний або синій. Вишивання сорочок квітками, червоно – чорною заплоччю (хрестиком) почалося з поч 20 ст. [3, с.16]

Чоловіча сорочка

Чоловічі сорочки шилися з домашнього полотна. За кроєм поділялися на два типи : перший тип подібний на жіночу: виріз призибувався на нитку і до нього пришивали високий м'який комір. Рукава були також широкі з ластками під плечима, зібрані внизу та вшиті в чохли. Такі сорочки подібно жіночим мали вставки та шилися лиштвою. Таку ж лиштву шили і на чохлах. Другий тип – це чумацька сорочка, вона шилася на дві пілки з примережиними по бочках «бочками». Рукава в таких сорочках були прямі. Комір в чумацьких сорочках був низеньким 1-2 см. Чумацькі сорочки завжди добірно вишивалися. Комір здебільшого – лиштвою, пазуха – вирізуванням, а рукава вирізуванням з лиштвою. [2, с. 50]

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Знаки 155 стародавніх українських вишивок.* – Київ, 1992.
2. *Кара-Васильєва Т. Українська вишивка / Кара-Васильєва Т.* – Київ : Мистецтво, 1993.

*Анастасія Шевченко
(Полтава, Україна)*

ВИСТАВКА ТВОРІВ ВІРИ РОЇК ТА ЇЇ УЧНІВ НА РІВНЕНСЬКІЙ ЗЕМЛІ

7 березня 2014 року Рівненський краєзнавчий музей презентував виставку робіт Віри Роїк, заслуженого майстра народної творчості України, Героя України.

Віра Сергіївна народилася 25 квітня 1911 р. в м. Лубни Полтавської області. Мати її – художник – графік, батько – залізничник. Змалечку Віра захоплювалася і малюванням, і грою на фортепіано, і хореографією, та з роками все більше місця в її душі почала займати вишивка. Перший рушник дівчинка вишила для «дяді Володі», так вона називала свого родича – письменника Володимира Короленка, який товаришував із батьками Віри. Після того вишитого рушника батьки подарували донечці гарний український костюмчик, і їй закортіло самій вишити на ньому візерунки. Після закінчення гімназії Віра працювала в Лубенській артілі вишивальниць, де отримала поважний професійний гарт. Там же дівчина почала творчо переосмислювати народні візерунки, komponувати з традиційних елементів авторські роботи. Їх одразу ж почали вирізняти на виставках, у яких молода майстриня брала участь [1].

З 1952 р. проживала в Криму. Проживши майже 60 років на півострові, вона всі ці роки намагалася розвивати тут українське декоративно-ужиткове мистецтво, і як Віра Роїк писала, «на прикладі моєї рідної Полтавщини, де